

SCENARIUSZ PROJEKTU EDUKACYJNEGO NR 1/II

Tytuł:	<i>Szkoła dawniej i dziś</i>
Klasa:	druga
Kształtowane kompetencje:	- społeczne, - językowe, - matematyczne.
Efekty kształcenia:	Uczeń: - podaje temat projektu edukacyjnego, - określa pytania problemowe, - opracowuje strategię poszukiwania informacji, - prezentuje efekty pracy na forum, - ocenia efekty własnej pracy, - porównuje szkołę dawną i współczesną.
Czas trwania:	6 godz. (edukacja polonistyczna, edukacja matematyczna, plastyczna) 2 godz. (prezentacja projektu i jego ocena)

Przebieg zajęć:

Wprowadzenie.

Nauczyciel pyta uczniów:

- *Czy wiecie, jak wyglądała szkoła w czasach Waszych dziadków?*

Czego mogli się uczyć Wasi dziadkowie? Jak dawno temu chodzili do szkoły?

Uczniowie odpowiadają na forum, a następnie przygotowują w czterech zespołach porównanie szkoły dawnej i dzisiejszej, korzystając z formy:

- *Kiedyś ..., a dziś ...*

Proponowane przez uczniów zdania mają charakter hipotez, które zostaną zweryfikowane w fazie końcowej realizacji projektu.

1. Przygotowanie siatki tematycznej projektu.

Nauczyciel informuje uczniów, że temat, którym będą się dziś zajmować, brzmi: „Szkoła dawniej i dziś”. W oparciu o tak sformułowane zagadnienie, nauczyciel stara się podczas swobodnej rozmowy z uczniami, zdiagnozować obszary, które mogą ich w sposób szczególnie zainteresować lub też nie są właściwie przez nich poznane (niska wiedza w danej dziedzinie, zakresie).

Przykładową sieć tematyczną dla projektu edukacyjnego przedstawia rysunek powyżej.

Po wyodrębnieniu tematów kluczowych dla danego zagadnienia nauczyciel prezentuje uczniom przygotowaną wspólnie siatkę tematyczną. Warto raz jeszcze zapytać o to, czy któreś z pytań jest dla uczniów szczególnie interesujące. **Nauczyciel powinien pamiętać, że projekt jest metodą, stawiającą przede wszystkim na samodzielność uczniów od momentu samego wyboru tematu, aż po procedurę oceny efektów własnych działań.**

FAZY REALIZACJI PROJEKTU

1. Ustalenie reguł realizacji projektu

Nauczyciel wspólnie z uczniami ustala temat lub tematy projektu, np. w formie pytań. Następnie uczniowie dzielą się na grupy tematyczne. Tematy powinny zostać przydzielone samodzielnie przez uczniów (nauczyciel ogranicza swoje interwencje do minimum). Dobrym pomysłem jest wykorzystanie najbardziej popularnych tematów z siatki tematycznej do określenia przedmiotów zainteresowania poszczególnych zespołów. Ważne jest, aby uczniowie zrozumieli, że istotą projektu jest ich własna aktywność, jako grupy (współpraca), a nie aktywność nauczyciela. Warto określić termin realizacji projektu (np. do połowy następnego miesiąca) oraz sposoby prezentacji efektów pracy (przedstawienie o tym, jak wyglądała szkoła 50 lat temu, wystawa, gazetka ścienna, prezentacja multimedialna, apel).

2. Analiza siatki tematycznej i dobór źródeł wiedzy.

Uczniowie w poszczególnych zespołach (warto, aby zespoły samodzielnie nazwały się) powinni przeanalizować utworzoną we wstępnej fazie projektu siatkę tematyczną tak, aby dokładnie określić relacje między ich tematem (pytaniem), a pozostałymi (celem wyraźnego określenia przedmiotu własnych poszukiwań i odróżnienia go od innych zaproponowanych). Na etapie klas I-III szczególnie ważna jest w tym działaniu rola nauczyciela, który poprzez własne dodatkowe pytania lub komentarze, **umożliwi uczniom rozróżnienie celów poszczególnych pytań** (o charakterze badawczym), mimo tożsamości głównego przedmiotu (komputery, sprzęt komputerowy). Takie podejście rozwija w uczniach niezwykle istotną świadomość wieloaspektowości wiedzy (każdy temat można ująć z wielu interesujących nas perspektyw).

Następnie zadaniem uczniów jest opracowanie strategii dojścia do odpowiedzi na interesujące ich pytanie. Nauczyciel może stosować pytania wspomagające typu:

- 1) Gdzie poszukasz informacji na ten temat?
- 2) Kto Cię może tego nauczyć?
- 3) Co na to nauka?
- 4) Kogo zapytasz o interesujące Cię zagadnienie?
- 5) W jaki sposób sprawdzisz, czy tak faktycznie jest?
- 6) Co o tym wiedzą inni ludzie?

Przykładowe propozycje uczniów zamieszczono w tabeli poniżej:

<i>obszar tematyczny</i>	<i>źródła wiedzy</i>
Jak długo funkcjonuje nasza szkoła?	Analiza dokumentów zgromadzonych w szkole (kronika), wywiad z dyrekcją, internet
Czego uczono w szkole?	Analiza archiwalnych podręczników (dostępnych w bibliotekach lub zgromadzonych w domach), rozmowa z dziadkami, <i>Elementarz</i> autorstwa Falskiego

3. Realizacja projektu – faza właściwa.

W oparciu o wspólnie opracowany harmonogram uczniowie realizują projekt zgodnie z podjętymi obszarami tematycznymi. Nauczyciel na kolejnych zajęciach proponuje uczniom konsultacje, pyta o postępy w realizacji projektu, o występujące trudności i niedogodności podczas zbierania danych.

Ważne, aby wykorzystać interdyscyplinarny charakter projektu. Przykłady podano poniżej:

Jakie były rodzaje szkół? – typy szkół dziś, a typy szkół dawniej, czy istniał obowiązek chodzenia do szkół, co działo się w danym czasie w Polsce, a co na świecie (blok poszerzający wiedzę ogólną uczniów, szczególnie ważny dla uczniów zdolnych).

Jak liczne były klasy? – porównanie liczebności klas dzisiejszych i dawnych, czy ogólna liczba dzieci w Polsce była większa kiedyś (np. 50 lat temu), czy dziś,
z czego to wynikało?

4. Prezentacja efektów pracy.

Uczniowie mogą zaprezentować efekty swojej pracy we wspólnej formie (np. apelu lub gazetce), ale także w zupełnie różnych (w ramach poszczególnych grup tematycznych). Przykładowe propozycje uczniów zamieszczono poniżej:

- Prezentacja multimedialna
- Przedstawienie teatralne
- Gazetka szkolna
- Spisane i wydrukowane wspomnienia dziadków – wystawa „Historie mówione”
- Przygotowanie kroniki szkolnej pochodzącej z lat szkolnych dziadków

5. Ewaluacja

Ocena zajęć, jak i efektów własnej pracy powinna umożliwić uczniom krytyczne spojrzenie na osiągnięcia swoje, grupy oraz pozostałych osób. Zgodnie z założeniem metody projektu sami uczniowie formułują kryteria oceny na początku realizacji projektu. W tym projekcie postawione zostały hipotezy

w postaci zdań porównawczych między szkołą dawną a dzisiejszą. Umożliwienie przez realizację projektu zweryfikowania tych hipotez można uznać za wskaźnik sukcesu zajęć.

Dodatkowo uczniowie swobodnie wypowiadają się na następujące tematy:

- *Czy chciałbyś/chciałabyś chodzić do szkoły Waszych dziadków?*
- *Czego najbardziej brakowałoby Wam w szkole Waszych dziadków?*
- *Jak oceniacie Waszą współpracę podczas realizacji projektu? Czy wszyscy członkowie zespołu angażowali się w prace? Czy zachowane zostały terminy, ustalone zasady?*